

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obo/90/2012
Identifikačné číslo spisu:	1094899765
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Pepelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1094899765.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: SLOVNAFT, a. s. Bratislava, Vlčie Hrdlo 1, IČO: 313 22 832, zastúpeného JUDr. Natáliou Klempovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, L. Dérera 23, proti žalovanému: V. O., A., zastúpenému JUDr. Milanom Škultéty, advokátom so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta 5, o zaplatenie 334 085,39 eur /10 064 656,60 Sk/ s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-37Cb 640/94-607 zo dňa 21. 08. 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-37 Cb 640/94-607 zo dňa 21. 08. 2012 z r u š u j e a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania a právneho zastúpenia vo výške 53 369,46 eur.

V odôvodnení uviedol, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. Z-2-37 Cb/640/94 zo dňa 21. 12. 2011 súd zamietol žalobu v predmetnej veci a súčasne rozhodol, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania, o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením. Pri rozhodovaní o trovách konania súd postupoval podľa vyčíslenia, ktoré mu bolo doručené dňa 09. 12. 2011. Opravným uznesením zo dňa 26. 01. 2012 súd opravil výrok predmetného uznesenia tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy konania a právneho zastúpenia v celkovej sume 68 134,40 eur.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 15 a 4 Obo 16/2012 zo dňa 31. 07. 2012 odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s poukazom na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

V novom konaní súd prvého stupňa opätovne prehodnotil právnym zástupcom žalovaného predložené vyčíslenie trov konania zo dňa 07. 12. 2011. Pri výpočte trov právneho zastúpenia právny zástupca žalovaného odmenu vypočítal podľa aktuálnej právnej úpravy z tarifnej hodnoty veci, ktorá bola

predmetom konania. V čase podania žaloby do 26. 11. 1998 bola tarifná hodnota veci 9 916 746,- Sk. Od 26. 11. 1998, kedy súd pripustil zmenu petitu do 23. 02. 2006 bola tarifná hodnota veci 10 064,656 Sk. Dňa 23. 02. 2006 vzal žalobca v časti 610 043,60 Sk žalobu čiastočne späť, pričom odvtedy, až do dňa vyčíslenia trov konania, t. j. 07. 12. 2011, bola hodnota veci 9 454 613,- Sk, resp. 313 835,66 eur. Súd prvého stupňa ďalej konkretizoval jednotlivé úkony právnej služby poskytnuté žalovanému jeho právnym zástupcom a konštatoval, že celková výška trov právneho zastúpenia predstavuje sumu 28 192,61 eur.

Vzhľadom na to, že právny zástupca žalovaného je plátcom dane z pridanej hodnoty, je potrebné účtovať k vyčísleným trovám aj DPH vo výške 20%, t. j. 5 638,52 eur.

Súd tiež zistil, že súdny poplatok za prvé odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-37Cb/640/94 zo dňa 30. 11. 1999 v sume 402 584,- Sk /13 363,34 eur/ nebol zaplatený na účet súdu, o čom svedčí záznam o kontrole úhrad súdnych poplatkov zo dňa 30. 06. 2000. Taktiež nebol zo strany žalovaného zaplatený preddavok na trovy štátu v sume 2 742,50 Sk /91,03 eur/. Žalovaný zaplatil len súdny poplatok vo výške 588 612,- Sk /19 538,33 eur/, ktorý bol zaplatený dňa 30. 04. 2007 na účet Najvyššieho súdu SR. Súd preto v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. zaviazal žalobcu na náhradu trov konania vo výške 53 369,46 eur /33 831,13 eur náklady právneho zastúpenia a 19 538,33 eur zaplatené súdne poplatky/.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podali odvolanie obidvaja účastníci konania.

Žalobca v odvolaní uviedol, že v konaní došlo k vadám, ktoré majú za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. Namietá preto existenciu odvolacích dôvodov podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a/, b/, d/ a f/ O. s. p.

Súd priznal žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia za úkony, ktoré neboli vykonané, resp. neexistujú, a to písomné vyjadrenie vo veci samej zo dňa 27. 09. 1999, /12 700,- Sk + 100,- Sk/ a písomné podanie vo veci zo dňa 18. 09. 2002 /32 779,31 Sk + 100,- Sk/. Tieto podania žalobcovi neboli doručené a nenachádzajú sa ani v spise. Súd tiež priznal žalovanému náhradu za úkon - účasť na pojednávaní dňa 24. 07. 2006 /31 650,- Sk + 164,- Sk/, ktoré sa nikdy neuskutočnilo. Bol tiež priznaný režijný paušál v nesprávnej výške, keďže za úkony, vykonané v čase od 11. 06. 1998 do 30. 10. 1998 prináleží vo výške 70,- Sk. Súd tiež priznal žalobcovi daň z pridanej hodnoty v rozpore s právnou úpravou a bez riadneho odôvodnenia, keďže bez ohľadu na časové rozlíšenie poskytnutých právnych úkonov mu priznal DPH vo výške 20 %. Keďže daňová povinnosť vzniká dňom dodania služby a sadzba dane z pridanej hodnoty vo výške 20 % bola zavedená až od 01. 01. 2011, nemôže byť sadzba DPH 20 % priznaná za úkony vykonané pred 01. 01. 2011 /§ 19 ods. 2 a § 85j zák. č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov/.

Žalobca tiež namietá, že súd v rozpore s ustanovením § 137 a § 142 ods. 1 O. s. p. priznal žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia za úkon - štúdium spisu dňa 24. 04. 2006 /31 650,- Sk + 164,- Sk/. Na vykonanie takéhoto úkonu neexistoval právne relevantný dôvod. Žaloba bola podaná už dňa 29. 06. 2004, nedošlo k zmene právneho zástupcu na strane žalovaného, ani k zmenám na strane účastníkov konania a ani súd žalovaného nevyzval na takýto úkon. V tejto súvislosti žalobca poukazuje na účelnosť úkonov, za vykonanie ktorých bola žalovanému priznaná náhrada trov konania. Žalobca tiež spochybňuje dôvod pre priznanie trov konania, predstavujúcich náhradu za zaplatený súdny poplatok vo výške 588 612,- Sk /19 538,34 eur/, keďže jeho úhrada nebola žalovaným preukázaná hodnoverným dokladom. Zdôrazňuje, že náhrada trov konania je obmedzená na náhradu všetkých trov, vynaložených na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný v odvolaní namietá, že mu nebola priznaná náhrada trov konania, ktorá predstavuje odmenu

jeho právneho zástupcu za úkon právnej služby - účasť na pojednávaní dňa 22. 04. 2002, keď pojednávanie trvalo od 10.00 hod. do 13.00 hod. V zmysle § 15 ods. 1 písm. d/ vtedy platnej vyhlášky č. 163/2002 Z. z. mu preto patrí náhrada trov za dva úkony právnej služby vo výške 65 558,62 Sk a režijný paušál za dva úkony vo výške 200,- Sk. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že súd prvého stupňa mu priznal len náhradu vo výške jednej odmeny, avšak režijný paušál mu priznal za dva úkony. Svoj postup súd neodôvodnil. Vo výrokovej časti rozhodnutia nie je obsiahnutý nárok žalovaného na náhradu trov konania v súvislosti so súdnym poplatkom vo výške 402 584,- Sk /13 363,34 eur/ za prvé odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. 11. 1999, ktorý mu bol právoplatne vyrubený uznesením č. Z-2-37 Cb 640/94-275 zo dňa 24. 05. 2000 a za preddavok na trovy štátu vo výške 2 742,50 Sk /91,03 eur/, ktorý mu bol právoplatne vyrubený uznesením Krajského súdu v Bratislave č. 237 Cb 640/94 - 217 zo dňa 08. 02. 1998. Súd len konštatuje, že súdny poplatok a preddavok neboli zaplatené. S poukazom na súdnu judikatúru žalovaný namietá, že ide o položky, tvoriace pasívum jeho majetku a preto patriace do trov konania.

Navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov právneho zastúpenia aj za druhý úkon právnej služby - pojednávanie zo dňa 22. 04. 2002 vo výške 1 088,07 eur /32 779,31 Sk/ + 217,61 DPH ako aj nárok na náhradu trov konania za súdny poplatok vo výške 13 363,34 eur /402 584,- Sk/ a za preddavok na trovy štátu vo výške 91,03 eur /2 742,50 Sk/.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. zistil, že je daná existencia dôvodov pre zrušenie odvolaniami napadnutého rozhodnutia.

Ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia, pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd prvého stupňa postupoval podľa ich vyčíslenia žalovaným, obsiahnutým v jeho podaní zo dňa 07. 12. 2011, v ktorom požadoval ich náhradu vo výške 68 137,51 eur s tým, že výšku trov, požadovanú žalovaným ako úspešným účastníkom konania znížil o položky, predstavujúce súdny poplatok za odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 30. 11. 1999 a preddavok na trovy štátu v sume 91,03 eur.

V sume, ktorú je podľa rozhodnutia súdu prvého stupňa povinný žalobca zaplatiť žalovanému ako náhradu trov konania je obsiahnutá aj daň z pridanej hodnoty, platiteľom ktorej je právny zástupca žalovaného od 01. 01. 1993. Žalovaný udelil právnomu zástupcovi plnomocenstvo na zastupovanie v predmetnom konaní dňa 11. 06. 1998. Vzhľadom na príslušné ustanovenia zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty /§ 27, § 85j/ je zrejmé, že k úkonom právnej služby, poskytnutým žalovanému v priebehu súdneho konania je možné účtovať daň z pridanej hodnoty vo výške, stanovenej zákonom pre obdobie, v ktorom bola služba dodaná /§ 19 ods. 2 zákona/. Súd prvého stupňa však priznal právnomu zástupcovi žalovaného daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % aj k úkonom vykonaným pred 01. 01. 2011, teda bez ohľadu na časové obdobie, v ktorom bol príslušný úkon vykonaný.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov, potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Ako vyplýva z citovaného ustanovenia, povinnosť nahradiť trovy konania nezahŕňa všetky trovy, ale iba tie, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Súd preto nemôže zaviazat účastníka na náhradu tých trov, ktoré boli vynaložené zbytočne.

Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že súd prvého stupňa priznal žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia podľa jeho vyúčtovania zo dňa 07. 12. 2011 bez toho, aby skúmal ich účelnosť a vzhľadom na námietky žalobcu aj ich vykonanie. Námietka žalobcu, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je preto dôvodná.

Žalovaný v odvolaní namietá výšku náhrady trov právneho zastúpenia za úkon právnej služby - účasť na pojednávaní dňa 22. 04. 2002 s poukazom na skutočnosť, že vzhľadom na dĺžku trvania pojednávania mala byť jeho právnomu zástupcovi priznaná odmena vo výške dvoch úkonov právnej služby. Keďže

svoj postup súd prvého stupňa neodôvodnil, je rozhodnutie aj v tejto časti nepreskúmateľné.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka súdneho konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiac s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatneným nárokom a obranou proti takémuto uplatneniu /III. ÚS 209/04/. Je preto daná existencia odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.

Pokiaľ ide o trovy konania, predstavujúce náhradu za súdny poplatok a preddavok na trovy štátu, ktoré boli vyrubené žalovanému právoplatným súdnym rozhodnutím je potrebné uviesť, že náhrada trov konania má obsahovať všetky sumy, ktoré musel úspešný účastník súdneho konania zaplatiť alebo ktoré mal zaplatiť v časovej a vecnej súvislosti s prebiehajúcim súdnym konaním.

Odvolací súd vzhľadom na uvedené skutočnosti napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie /§ 221 ods. 2 O. s. p./.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.